

Continuïteit van functies

Continuïteit in een interval.

Een functie f is continu in een open interval $]a, b[$ als ze continu is in elk punt van dit interval.

Een functie f is continu in een gesloten interval $[a, b]$ als ze continu is in het open interval $]a, b[$ en rechtscontinu in a en linkscontinu in b .

Je kan zelf soortgelijke definities geven voor continuïteit op half open intervallen en oneindige intervallen.

Gelijkmatige continuïteit in een interval I.

Merk vooreerst op dat gelijkmatige continuïteit een **globaal** begrip is. Je kan niet spreken van gelijkmatige continuïteit in een punt enkel over **gelijkmatige continuïteit in een interval**.

Wat is nu voorts het verschil tussen gewone continuïteit in een interval en gelijkmatige continuïteit in een interval. Bekijk de definities:

Een functie f is continu in een interval I als ze continu is in elk punt x_0 van dit interval. M.a.w als geldt:

$$\forall x_0 \in I : \forall \varepsilon > 0 : \exists \delta > 0 : \forall x \in I : |x - x_0| < \delta \Rightarrow |f(x) - f(x_0)| < \varepsilon$$

Hier staat: “voor elke x_0 en voor elke ε bestaat er een δ, \dots ”: De waarde voor δ **hangt dus af zowel van ε als van het punt x_0** waarin je de continuïteit bekijkt, en verandert dus als je ε zou constant houden van punt tot punt. Je hebt dus in elk punt in principe een andere δ (voor dezelfde ε). Dit accentueert nog eens dat continuïteit een lokaal begrip is want in elk punt van het interval heb je een plaatselijke (lokale) δ (horend bij gegeven ε).

Een functie f is gelijkmatig continu in een interval I als geldt:

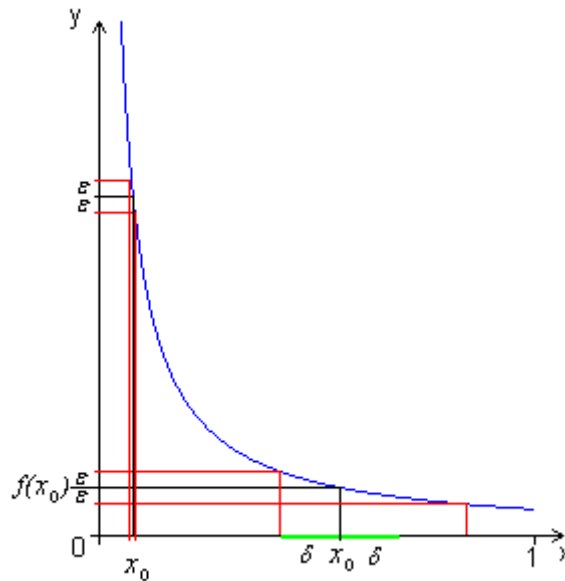
$$\forall \varepsilon > 0 : \exists \delta > 0 : \forall x_0, x \in I : |x - x_0| < \delta \Rightarrow |f(x) - f(x_0)| < \varepsilon$$

Hier staat: “voor elke ε bestaat er een δ zodat voor elke x_0 en x, \dots ”: De waarde voor δ **hangt dus hier enkel af van ε** . Gelijkmatige continuïteit is dus een globaal begrip want in elk punt van het interval kan je 1 en dezelfde δ , dus een globale δ , gebruiken (voor gegeven ε).

Ter illustratie beschouwen we het volgende voorbeeld.

$$f(x) = \frac{1}{x} \text{ in het interval }]0, 1[.$$

Deze functie is niet gelijkmatig continu in dit interval. Waarom?

Op de figuur zijn 2 punten aangeduid waarbij we voor beide punten dezelfde ε gekozen hebben. In de grootste waarde verloopt de grafiek relatief vlak. De met ε corresponderende δ is aangeduid op de figuur. Als we nu dichterbij 0 komen wordt de grafiek heel stijl. Dit heeft tot gevolg dat de waarde voor δ dan heel klein wordt en hoe dichterbij 0 hoe kleiner deze wordt, in de limiet voor x naderend naar 0 wordt dit zelfs 0. De functie heeft een verticale asymptoot in $x = 0$ (zie Hoofdstuk 5), de grafiek is dus praktisch verticaal dichtbij 0. Vandaar dat je voor deze functie geen $\delta > 0$ kan vinden die in elk punt kan gebruikt worden. De functie is dus niet gelijkmatig continu in $]0,1[$.

Je kan het ook anders bekijken: Als je heel dichtbij 0 een kleine wijziging geeft aan x (een kleine schommeling dus) resulteert dit, omdat de grafiek praktisch verticaal is, in een heel grote wijziging van de y -waarden. De schommeling op de y -waarden "ontploft" dus dichtbij 0 en dit mag niet voor gelijkmatige continuïteit.

Opmerking: Het interval waarover de continuïteit bekeken wordt speelt een grote rol.

Als je dezelfde functie $f(x) = \frac{1}{x}$ beschouwt over het interval $]1/2, 1[$ dan is deze wel gelijkmatig continu over dit interval. De verticale asymptoot $x = 0$ is immers geen randpunt van dit interval.

Praktisch heb je nu het volgende:

- De meeste functies die in de praktijk en in deze cursus voorkomen zijn gelijkmatig continu op hun definitiegebied.
- Enkel de functies die 1 of meerdere asymptoten vertonen (hoe je dit moet controleren zie H 5) als randpunt van het interval zijn niet gelijkmatig continu over dat interval. Ze zijn wel gelijkmatig continu over intervallen die deze asymptoten niet bevatten.
- Over een gesloten interval is een continue functie ook steeds gelijkmatig continu. (Stelling van Heine)